

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-961

27/11/2018

ქ. თბილისი

ცაგერის მუნიციპალიტეტში, მდ. რაჩხაზე შპს „ჯი ენ ელექტრიკის“ მიერ მცირე სიმძლავრის „რაჩხა ჰესის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილებებზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ჯი ენ ელექტრიკის“ მიერ გზმ-ს ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ცაგერის მუნიციპალიტეტში, მდ. რაჩხაზე მცირე სიმძლავრის „რაჩხა ჰესის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილებების სკრინინგის განცხადება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, პროექტი ხორციელდება საქართველოს გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ 2016 წლის 23 თებერვალს „მდ. რაჩხაზე მცირე სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა და ექსპლუატაციის“ პროექტზე გაცემული N11 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის და ცაგერის მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ გაცემული მშენებლობის ნებართვის საფუძველზე და დღეისათვის შესრულებულია მხოლოდ ძალური კვანძის ტერიტორიაზე დაგეგმილი სამუშაოების ნაწილი, კერძოდ:

- მოწყობილია ჰესის შენობასთან მისასვლელი გზა;
- მომზადებულია ჰესის შენობის სამშენებლო მოედანი;
- მდ. ცხენისწყლის სანაპიროზე მოწყობილია რკინა-ბეტონის ნაპირდამცავი კედელი;

• სადაწნეო მილსადენით ქუთაისი-ცაგერი-ლენტეხის საავტომობილო გზის გადაკვეთაზე მოწყობილია სადაწნეო მილსადენის გასატარებელი ნაგებობა.

ჰესის ძალური კვანძის პროექტზე საპროექტო ცვლილებები დაგეგმილი არ არის და შესაბამისად შესრულებული სამუშაოების ცვლილება საჭირო არ იქნება.

2016-2017 წლებში ჩატარებული მდ. რაჩხას ბუნებრივი ჩამონადენის გაზომვების შედეგების მიხედვით, დადგინდა, რომ ჰესის საპროექტო ხარჯი მნიშვნელოვნად აღემატებოდა ფაქტობრივ მდგომარეობას და შესაბამისად საჭირო გახდა ჰესის პროექტის ოპტიმიზაცია.

საპროექტო ცვლილების მიხედვით შეიცვალა სათაო ნაგებობის ადგილმდებარეობა, კერძოდ: სათაო ნაგებობა გადანაცვლებული იქნება მდინარის ქვედა ნიშნულზე და დადგმული სიმძლავრე განისაზღვრა 3.03 მგვტ-ით.

რაჩხა ჰესის პროექტირების ეტაპზე და სამშენებლო სამუშაოების დაწყების შემდეგ შპს „ჯი ენ ელექტრიკი“-ს მიერ 2015-2017 წლებში სისტემატურად ხდებოდა მდ. რაჩხას

ბუნებრივ ჩამონადენის გაზომვები, რის შედეგადაც გამოიკვეთა თავდაპირველი ჰიდროლოგიური მონაცემების უზუსტობა, რის მიხედვითაც იყო განსაზღვრული პროექტით დადგენილი საპროექტო ხარჯი, ჰესის დადგმული სიმძლავრე და საპროექტო გამომუშავება, ამიტომ საჭირო გახდა ჰესის ჰიდროენერგეტიკული პარამეტრების ხელახლა გადაანგარიშება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით ძირითადი საპროექტო ცვლილება წარმოადგენს ჰესის წყალმიმღების მდ. რაჩხას ქვედა ნიშნულზე გადმოტანას (წყალმიმღების ნაცვლად 574 მ ნიშნულის განთავსებული იქნება 490 მ ნიშნულზე) და ახალი წყალღების წერტილის წყაროდან სათავე ნაგებობამდე მილსადენის გაყვანას. საპროექტო ცვლილების მიხედვით მცირდება სადაწნეო მილსადენის და სათაო ნაგებობასთან მისასვლელი გზის სიგრძეები. სათაო ნაგებობასთან მისასვლელად საჭირო იქნება მხოლოდ 60 მ სიგრძის გზის (ნაცვლად თავდაპირველი პროექტით დაგეგმილი 300მ სიგრძის გზისა) მოწყობა.

წყალმიმღები ნაგებობის მდინარის ქვედა ნიშნულზე გადმოტანასთან დაკავშირებით, დაახლოებით 200 მ-ით გაიზარდა უახლოესი დასახლებული პუნქტიდან, სოფ. მახურადან სათაო ნაგებობის სამშენებლო მოედნის დაცილების მანძილი, შესაბამისად თავდაპირველ პროექტთან შედარებით გარკვეულად შემცირდება მოსახლეობაზე ზემოქმედების რისკები.

ძველ პროექტთან შედარებით სამშენებლო ბანაკის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით ატმოსფერულ ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედების ან ხმაურის გავრცელების დონეების ზრდას ადგილი არ ექნება.

საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი ზონა (სოფ. მახურა) დაცილებულია 300 მ-ით.

ჩატარებული კვლევის შედეგების მიხედვით საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს პალეო მეწყრულ სხეულს. ამჟამად მეწყერი სტაბილურია, თუ არ ჩავთვლით ზედაპირზე განვითარებულ არამძლავრ ჩაწყვეტებს. მეწყრული ზონა მოიცავს მდ. რაჩხას როგორც მარჯვენა, ასევე მარცხენა ფერდებს.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ბურღვა-აფეთქებითი სამუშაოების წარმოება დაგეგმილი არ არის, სადაწნეო მილსადენის განთავსებისათვის თხრილის მომზადება მოხდება მხოლოდ ექსკავატორის გამოყენებით.

პროექტის განხორციელების შემთხვევაში, მაშტაბური ავარიები და კატასტროფები მოსალოდნელი არ არის.

საპროექტო ტერიტორიიდან დაახლოებით 1.2 კმ-ის დაცილებით მდებარეობს ზურმუხტის ქსელის კანდიდატი საიტი „სამეგრელო 2“, საპროექტო ცვლილების მიხედვით ჰესის კომუნიკაციების განთავსების ადგილები 1.5 კმ-ით იქნება დაშორებული ზურმუხტის ქსელის კანდიდატის საიტის საზღვრიდან.

წარმოდგენილი ანგარიშის მიხედვით სამშენებლო სამუშაოების მოცულობების შემცირებით წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობა კლებულობს. შემცირება შეეხება ექსკავირებული ფუჭი ქანების რაოდენობას, რაც დაკავშირებულია სადაწნეო მილსადენის დერეფნის ცვლილებასთან.

საველე კვლევის შედეგების მიხედვით, პროექტში შეტანილი ცვლილებების გავლენის ზონაში ხილული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები დაფიქსირებული არ ყოფილა.

წარმოდგენილი ინფორმაციით პროექტის გავლენის ზონაში, კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთები განლაგებული არ არის.

რაჩხა ჰესის პროექტის გავლენის ზონაში სხვა მსგავსი ტიპის ობიექტები არ არსებობს და არც მომავალში იგეგმება მათი მშენებლობა. ასევე, საპროექტო ჰესის მიმდებარე ტერიტორიებზე სხვა რაიმე ობიექტების სამშენებლო სამუშაოები არ ყოფილა დაფიქსირებული. შესაბამისად კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

საპროექტო ცვლილებით, დაგეგმილია მდინარის მარცხენა ფერდობზე არსებული სამი წყაროდან ჰესისათვის გამოყენებული იქნეს ორი, ხოლო ერთი დარჩება მოსახლეობის მოხმარებისათვის. როგორც წარმოდგენილი სკრინინგის ანგარიშიდან ჩანს, მდ. რაჩხას მარცხენა სანაპიროს ფერდობზე არსებული წყაროების დამბის ზედა ბიეფში ჩართვა მოხდება 300 მმ დიამეტრის მილსადენით, რომელიც განთავსდება არსებული საფეხმავლო ბილიკის დერეფანში 120 მეტრის მანძილზე და შესაბამისად მცენარეულ საფარზე და ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება მოსალოდნელია. ასევე შესაძლოა საჭირო გახდეს აღნიშნულ მონაკვეთზე დამატებითი მისასვლელი გზის მოწყობა.

სკრინინგის ანგარიშზე თანდართული მასალების განხილვით დადგინდა, რომ წარმოდგენილი 6902 კვ.მ. ფართობიდან (shp-ფაილი), „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით - 2588 კვ.მ. ფართობი მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში.

საპროექტო ცვლილებებით გათვალისწინებულ ახალ დერეფანში ჩატარებულია ხე-მცენარეების დეტალური აღრიცხვა (ტაქსაცია), რომლის მიხედვით მოჭრას ექვემდებარება 8 სმ-ზე მეტი დიამეტრის 114 ცალი ხე-მცენარე. კვლევის შედეგების მიხედვით მოსაჭრელი ხე მცენარეებიდან საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობები არ ყოფილა დაფიქსირებული.

მდინარის მარცხენა სანაპიროს ფერდობზე არსებული ორი წყაროს ხარჯის დამატებით (საშუალო ხარჯი 0.09 მ³/წმ) წყალმიმღების განთავსების კვეთისათვის გაანგარიშებული საშუალო ხარჯი შეადგენს 1.615 მ³/წმ-ს, ხოლო წყალმიმღების ქვედა ბიეფში გასატარებელი მინიმალური ეკოლოგიური ხარჯი საპროექტო ცვლილების მიხედვით შეადგენს 0.29 მ³/წმ-ს, N2.3 ცხრილის მიხედვით 0,2 მ³/წმ-ს ხოლო არსებული პროექტით (N11 დასკვნა 23-02-2016) ეკოლოგიური ხარჯი შეადგენდა 0,32 მ³/წმ-ს. აღნიშნულიდან გამომდინარე სკრინინგის განცხადებით წარმოდგენილი ეკოლოგიური ხარჯის შემცირება შეიძლება უარყოფითად აისახოს იქთიოფაუნაზე, რაც საჭიროებს შეფასებას.

წარმოდგენილი ინფორმაციით დაგეგმილი არ არის თევზსავალის მოწყობა, რადგან წყალმიმღების ზედა ბიეფში მის სიახლოვეს მდებარეობს მაღალი ჩანჩქერი, რომლის გადალახვა თევზისათვის შეუძლებელია, თუმცა წარმოდგენილი და დასაბუთებული არ არის მისი ზუსტი მდებარეობა და რამდენად მნიშვნელოვანია ჩანჩქერის მიმდებარე ტერიტორია თევზის საარსებო გარემოსათვის, რამაც შესაძლოა უარყოფით ზემოქმედება გამოიწვიოს წყლის ბიოლოგიურ გარემოზე.

საპროექტო ცვლილებების მიხედვით, წყალმიმღები განთავსებული იქნება ბუნებრივი ჩანჩქერის ქვედა დინებაში, მასზე შენარჩუნებული იქნება მდინარის ბუნებრივი ჩამონადენის დინება შესაბამისად ადგილი არ ექნება ვიზუალურ-ლანდშაფტურ ცვლილებას. აქვე უნდა აღინიშნოს ის ფაქტი, რომ წყალმიმღებამდე დაგეგმილი 60 მ

სიგრძის გზის გაყვანა ხდება ახალ აუთვისებელ ტერიტორიაზე, შესაბამისად ვიზუალურ-ლანდშაფტურ ცვლილებებს გარკვეულწილად ექნება ადგილი.

ვინაიდან 370 მეტრით იცვლება სადაწნეო მილსადენის დერეფანი, ხოლო დამატებით დაგეგმილია წყაროს წყლებიდან წყალაღება, რომლებიც გამოიწვევს ახალი ტერიტორიების ათვისებას. აღნიშნული გარემოება პრაქტიკულად ცვლის „რაჩხა ჰესის“ საპროექტო არეალს და საჭირო იქნება დამატებითი კვლევების ჩატარება.

ზემოაღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით დგინდება, რომ შპს „ჯი ენ ელექტრიკის“ მიერ მცირე სიმძლავრის „რაჩხა ჰესის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილმა ცვლილებებმა ნაწილობრივ შესაძლოა გამოიწვიოს გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის, ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის 12-ე ნაწილის, ასევე II დანართის მე-3 პუნქტის 3.8 ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „ჯი ენ ელექტრიკის“ მიერ ცაგერის მუნიციპალიტეტში მცირე სიმძლავრის „რაჩხა ჰესის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილებები დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ჯი ენ ელექტრიკი“ ვალდებულია უზრუნველყოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ჯი ენ ელექტრიკს“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ჯი ენ ელექტრიკის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ცაგერის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფებზე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი